

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Strategia kimmokkeena, jalkautuksella tavoitteeseen

Puurakentamisen ohjelma, Ympäristöministeriö
Sini Koskinen, puurakentamisen asiantuntija

Kuntien ilmastotavoitteet

- **Kunnat ovat edelläkävijöitä ja suunnannäyttäjiä**
- Kunnissa tehdään laajoja ilmastopoliittisia päätöksiä ja ilmastotyötä.
- Monet kunnat ovat julistaneet kansallista tasoa kovempia ilmastotavoitteita
- Puurakentaminen on yksi keino vähentää rakentamisen hiilidioksidipäästöjä ja sitoa hiiltä rakennuskantaan sekä mennä kohti asetettuja ilmastotavoitteita

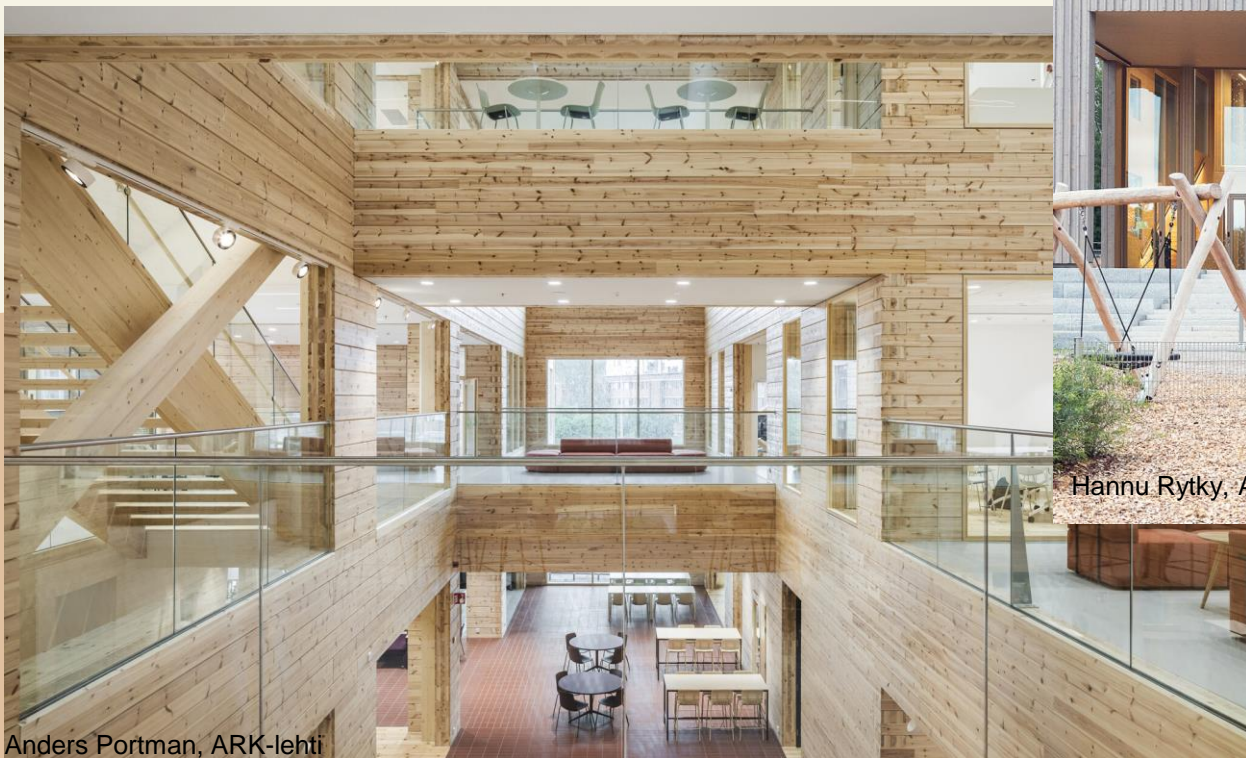

Kunnilla suuri rooli edistämistoimissa

- Kunnat voivat luoda vahvan alustan hiilineutraaliustavoitteiden toteuttamiselle
 - ✓ **Kuntastrategia**
 - ✓ Hiilineutraali maapolitiikka
 - ✓ kaavoittaminen puurakentamiselle
 - ✓ Tontinluovutuskilpailun ehdot
 - ✓ rakennusvalvonnan määräysten päivittäminen puurakentamista paremmin tukevaksi
 - ✓ Hankintamenetelmien päivittäminen
- Kunnilla tärkeä rooli paikallisten elinkeinojen tukemisessa sekä elinvoiman luomisessa alueille

...puurakentaminen voi olla kunnalle myös suuri mahdollisuus!

Anders Portman, ARK-lehti

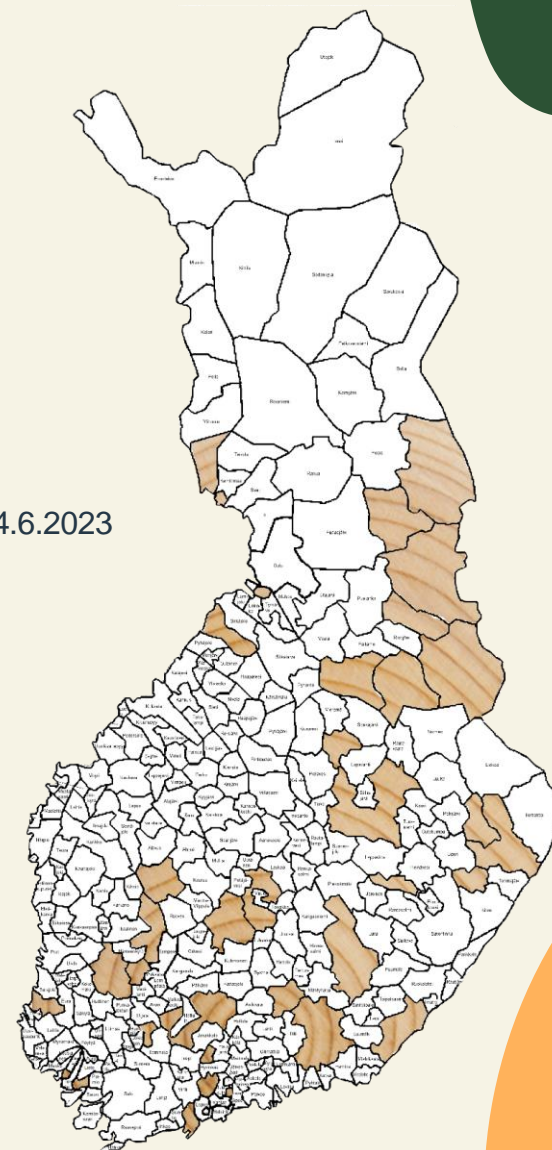
Hannu Rytty, ARK-lehti

Kuntakiertue 2023

1. Kuusamo 10.1.2023
2. Taivalkoski 10.1.2023
3. Kajaani 20.2.2023
4. Suomussalmi 21.2.2023
5. Hyrynsalmi 22.2.2023
6. Sotkamo 23.2.2023
7. Kuhmo 24.2.2023
8. Virrat 7.3.2023
9. Ylöjärvi 10.3.2023
10. Sastamala 10.3.2023
11. Kaarina 14.3.2023
12. Rauma 15.3.2023

13. Raisio 16.3.2023
14. Nokia 21.3.2023
15. Jyväskylä (Keski-Suomi) 27.3.2023
16. Jämsä 29.3.2023
17. Kouvola 4.4.2023
18. Kempele 24.4.2023
19. Raahe 25.4.2023
20. Forssa 27.4.2023
21. Kerava 2.5.2023
22. Kirkkonummi 4.5.2023
23. Hämeenlinna 10.5.2023
24. Riihimäki 11.5.2023

25. Kemi 16.5.2023
26. Tornio 17.5.2023
27. Kuopio 22.5.2023
28. Varkaus 24.5.2023
28. Iisalmi 25.5.2023
29. Mikkeli 29.5.2023
30. Lappeenranta (Etelä-Karjala) 14.6.2023
31. Joensuu 15.6.2023
32. Rääkkylä
33. Kontiolahti 16.6.2023
34. Heinola 28.8.2023
- ...
- Nurmijärvi 11.10.2023
- Turku 17.11.2023

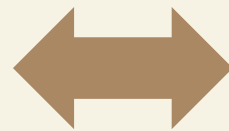

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kuntastrategia

Kuntastrategia

Investointipäätökset

Tarveselvitys-, hankesuunnitelmat

Suunnittelunohjaus

Hankinnat

Rakentaminen

Kunnossapito

Purkaminen

Materiaalien uudelleenkäyttö

Kaavoitus

Infra

Puistot/ viheralueet

Rakennuttaminen

Asumisasiat

Rakennusvalvonta

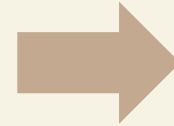
Tontit ja maanhankinta

**Yhteiset
strategia-
tavoitteet**

Yksikkö-
strategia

Yksikkö-
strategia

Yksikkö-
strategia

Yksikkö-
strategia

Yksikkö-
strategia

Yksikkö-
strategia

Yksikkö-
strategia

Esimerkkejä strategiataavoitteista:

Puurakentamisen linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet						
Tavoite 2021-2026	Toimenpiteet	Mittari	Nykytila	Aikataulu	Vastuutaho	Yhteistyökumppanit
Yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet						
Edistetään vähähiilistä rakentamista. Uudisrakentaminen on hiilineutraalia 2030 mennessä.	Käynnistetään puurakentamisen kohdealueiden toteuttaminen vähintään viidellä alueella	Alueet nimetty poikkihallinnollisten aluetiimien työohjelmiin	3 puulle kaavoitettua aluetta olemassa	Kohdealueet valittu 2021.	Asemakaavoitusyksikkö	Tontit ja maanhankinta/ Rakennusvalvonta/ Rakennuttaminen
	Osallistutaan ympäristöministeriössä kehitteillä olevan hiilijalanjälkilaskurin kehittämiseen ja pilotointiin puurakentamiskohteissa.	Selvitetty ja pilotoitu	Selvitystä ei ole tehty	2021	Asumisasiat/ Tontit ja maanhankinta/ Rakennuttaminen	Asemakaavayksikkö/ Rakennusvalvonta
	Hiilijalanjälkilaskentamenetelmien yhtenäistäminen	Hiilijalanjäljen laskentatyökalun testaaminen ja vertailukelpoisten tulosten arviointi	Hiilijalanjälkilaskennan pilotointi aloitettu 2020		Rakennuttaminen/ Asumisasiat/ Rakennusvalvonta	Asemakaavoitus
	Koulutuspaketin luominen puurakentamisen edistämiseksi kaupungin toimijoille	Kaupunkitasoisia koulutuskokonaisuuksia puurakentamisen periaatteista, hankinnoista ym.	Koulutuspaketin luominen aloitettu 2020 yhteistyössä Metropolian kanssa	2021	Asemakaavayksikkö/ Asumisasiat/ Tontit ja maanhankinta/ Kadut ja puistot/ Rakennuttaminen/ Rakennusvalvonta	
	Osallistutaan puurakentamista koskeviin koulutuksiin.	Koulutuksiin osallistumiskerrat/palveluyksikkö	Koulutuksiin osallistuttu vaihtelevasti.	2021-2026	Asemakaavayksikkö/ Asumisasiat/ Tontit ja maanhankinta/ Kadut ja puistot/ Rakennuttaminen/ Rakennusvalvonta	

Esimerkkejä strategiataavoitteista:

Puurakentamisen linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet						
Tavoite 2021-2026	Toimenpiteet	Mittari	Nykytila	Aikataulu	Vastuutaho	Yhteistyökumppanit
Asemakaavoitus						
Edistetään vähähiilistä rakentamista. Uudisrakentaminen on hiilineutraalia 2030 mennessä.	Laaditaan asemakaavat puurakentamisen kohdealueille.	Puurakentamisen kohdealueiden huomioiminen kaavoitusohjelmassa.	Kivistössä on asemakaavoitettu Puu-Kivistön alue.	Kohdealueet valittu 2021.	Asemakaavoitusyksikkö	
Rakennusvalvonta						
Edistetään vähähiilistä rakentamista. Uudisrakentaminen on hiilineutraalia 2030 mennessä.	Jatketaan niiden prosessien kehittämistä, joilla turvataan puurakentamisen mahdollisuuksia.	Lukumäärä ja kuvaus.	Rakennuspaikan ominaisuuksien pohjalta mahdollistetaan puurakentaminen.	2021-2026	Rakennusvalvonta	Rakennuttajat, Ympäristöministeriö, Rakennusliikkeet
	Viedään puutarakentamisen rekisteritietojärjestelmään. Lisätään hiilinelutiedot (CO2).	Viety järjestelmään.	Rekisteritiedot olemassa.	2021	Rakennusvalvonta/ Kadut ja puistot/Asemakaavoitusyksikkö	Asemakaavoitusyksikkö, kadut ja puistot
	Osallistutaan puurakentamista edistäviin kehittämishankkeisiin.	Osallistuminen tarjottuihin kokeilu- ja kehittämishankkeisiin.	Osallistuttu hankkeisiin	2021-2026	Rakennusvalvonta	Asemakaavoitusyksikkö, kadut ja puistot
	Rakennusjärjestyksen päivitys koerakentamista paremmin tukeväksi	Rakennusjärjestys päivitetty	Rakennusjärjestystä ei ole päivitetty näiltä osin.	2021	Rakennusvalvonta, lautakunta, hallitus, valtuusto	Asemakaavoitusyksikkö, kadut ja puistot
	Hallintosäännön päivitys ketterää toimintaa tukeväksi	Hallintosääntö päivitetty	Otetaan huomioon seuraavassa päivityksessä.	2021-2026	Rakennusvalvonta, lautakunta, hallitus, valtuusto	
	Etsitään innovatiivisesti uusia ratkaisumalleja.	Lukumäärä ja kuvaus.	Jatkuvaa toimintaa.	2021-2026	Rakennusvalvonta	

Esimerkkejä strategiataavoitteista:

Puurakentamisen linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet						
Tavoite 2021-2026	Toimenpiteet	Mittari	Nykytila	Aikataulu	Vastuutaho	Yhteistyökumppanit
Rakennuttaminen						
Edistetään vähähiilistä rakentamista. Uudisrakentaminen on hiilineutraalia 2030 mennessä.	Puun osuuden kasvattaminen uudisrakentamisessa uusissa käyttötarkoituksissa siellä missä siitä on hyötyä tai on järkevää	Rakennusvalvonnan ajot toimivat mittareina		vuosittain	Rakennuttaminen	rakennusvalvonta
	Puun osuuden kasvattaminen korjaus- ja täydennysrakentamisessa siellä missä siitä on hyötyä tai on järkevää	Rakennusvalvonnan ajot toimivat mittareina		vuosittain	Rakennuttaminen	rakennusvalvonta
	Päiväkodeissa ja kouluissa puu pääasiallisena runkorakennusmateriaalina, ellei ole muuta perustetta/ estettä	Hyödynnetään rakennusvalvonnan mittareina, vertailu aiempiin vuosiin puu ->	Kaupunki linjannut paviljonkien pääasialliseksi runkomateriaaliksi puun	2021-2026	Rakennuttaminen	
	Puurakentamisen ohjeistuksen laatiminen suunnittelijoille		Ohjeistuksen laatiminen aloitettu, käytetään myös Puuinfon e-puu-ohjelmaa	2021	Rakennuttaminen	rakennusvalvonta
	Puurakentamisen hankintamallien kehittäminen	Hankintamallien yhtenäistäminen, puurakentamisen tarjoamisen	Hankintamallien luominen aloitettu 2020	2021	Rakennuttaminen	
	Tutkitaan tonttikohtaisesti alueellisen kompensaation mahdollisuuksia	Hiilijalanjäljen balansointi aluekohtaisesti			Rakennuttaminen	
	Liikuntapaikkojen, kylmien ulkovarastojen ym rakentaminen massiivipuurunkoisiksi, edistetään massiivipuurakenteita	Pilottihanke käynnistetty 2020			Rakennuttaminen	rakennusvalvonta, kaavoitus
	Uudet innovaatiot mahdollisiksi, uudet				Rakennuttaminen	rakennusvalvonta
	Edistetään kiertotaloustavoitteiden täyttymistä puun käytössä				Rakennuttaminen	

Yhteinen strategia

Kunnan yhteinen tahtotila puurakentamista tai muuten vähähiilistä rakentamista kohtaan on tärkeää. Virkamiesten työtä helpottaa jos kunnalla on esim. kuntastrategiassa selkeät tavoitteet hiilineutraalin rakentamisen edistämiseksi. Kuntastrategiaan kirjattujen linjausten pohjalta virkamiesten on helppoa nojata jo tehtyihin päätöksiin eikä päätöstä tarvitse tehdä uudestaan jokaisen hankkeen kohdalla.

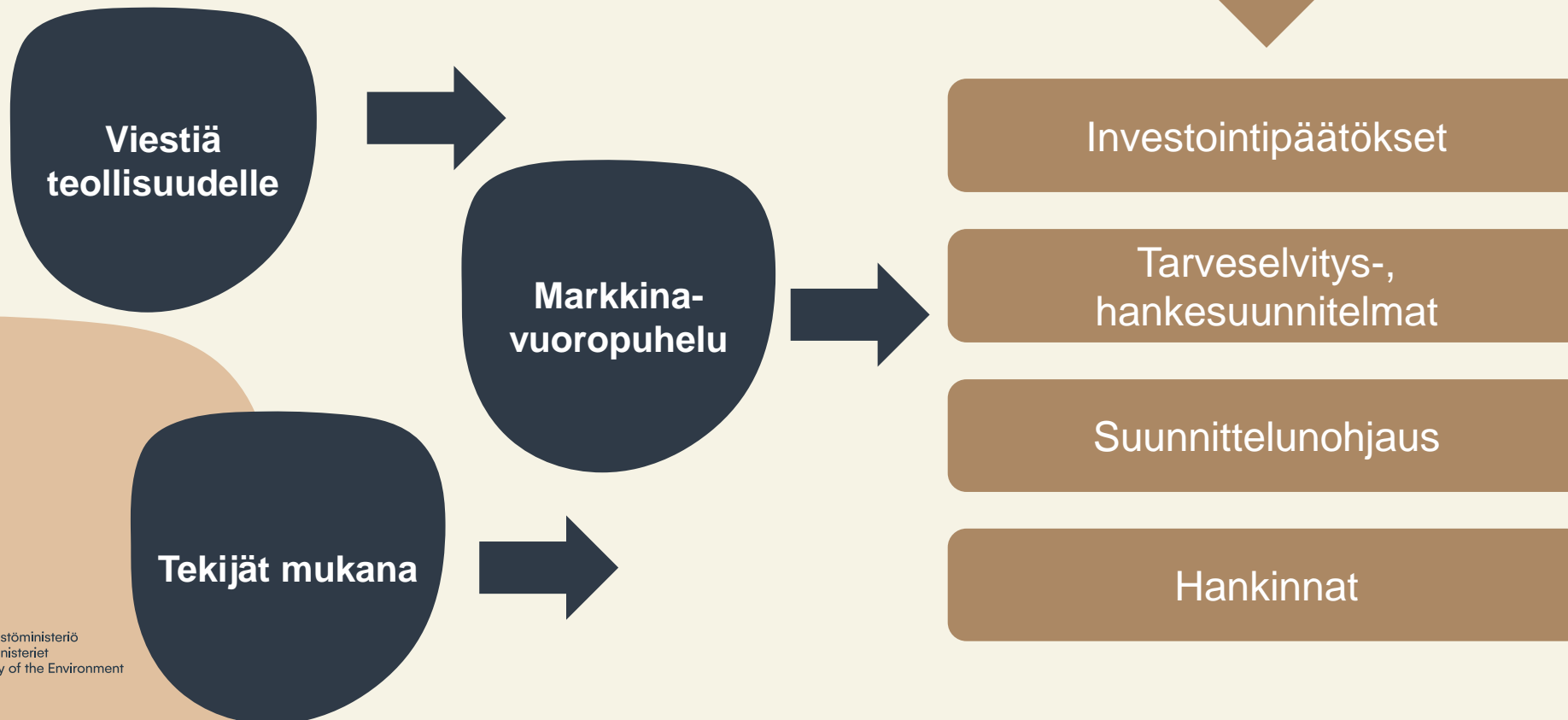
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Uudenlaiset toimintamallit

Innovaatiohankkeet vaativat uudenlaisia toimintamalleja

Markkinavuoropuhelu/ -kartoitus

Markkinavuoropuhelun kautta tilaaja saa hyvän käsityksen ajantasaisesta tarjonnasta, hankkeen reunaehdoista, aina materiaalivalinnoista suunnittelijareferenssi tai liikevaihtovaatimukseen asti. Mitä tarjoajilta kannattaa vaatia ja mitä vaatimuksia voidaan jättää väljemmäksi.

Näin saadaan enemmän kilpailukykyisiä tarjouksia, tarjoaja uskaltaa tarjota pienemmällä varmuuskertoimella ja jätetään tilaa uusien innovaatioiden syntymiselle ja kehittämistyölle.

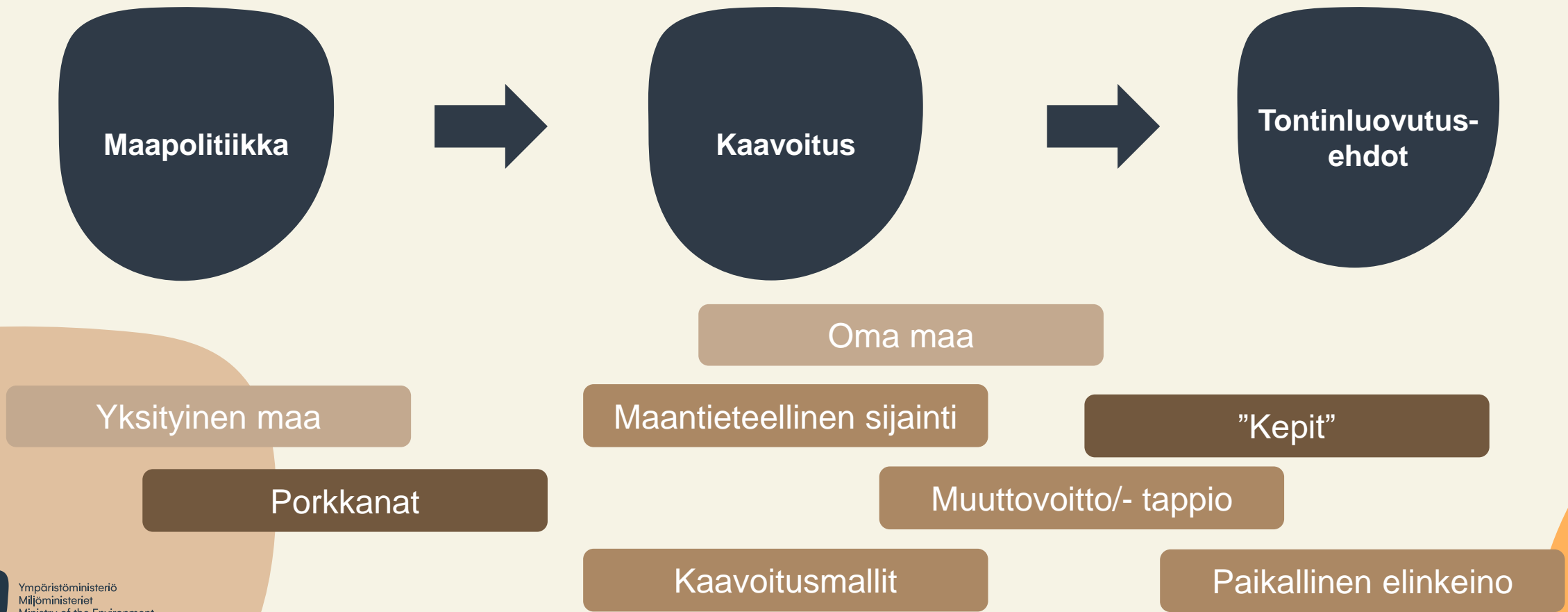
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Mitä on opittu?

Maapolitiikka, kaavoitus,
tontinluovutus

Kuntien erilaiset ohjausmahdollisuudet

Kuntien erilaiset ohjausmahdollisuudet

Maapolitiikka

Oma maa

Yksityinen maa

Kaavoitus

Puukaavat

Hiilineutraalit kaavat

Kaavamääräykset

Kaavoitusmallit

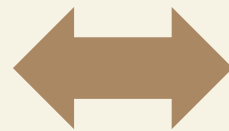
Tontinluovutus-
ehdot

”Porkkanat”

”Kepit”

Kuntastrategia

Investointipäätökset

Tarveselvitys-, hankesuunnitelmat

Suunnittelunohjaus

Hankinnat

Rakentaminen

Kunnossapito

Purkaminen

Materiaalien uudelleenkäyttö

Opas puurakentamisen edistämiseen maapolitiikan, kaavoituksen ja tontinluovutusehtojen keinoin

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Kiitos!

Puurakentamisen toimenpideohjelma ym.fi/puurakentaminen

Ohjelmapäällikkö
Projektiasiantuntija
Asiantuntija
Suunnittelija
etunimi.sukunimi@ym.fi
#puurakentaminen

Petri Heino
Simon le Roux
Sini Koskinen
Iida Humphreys

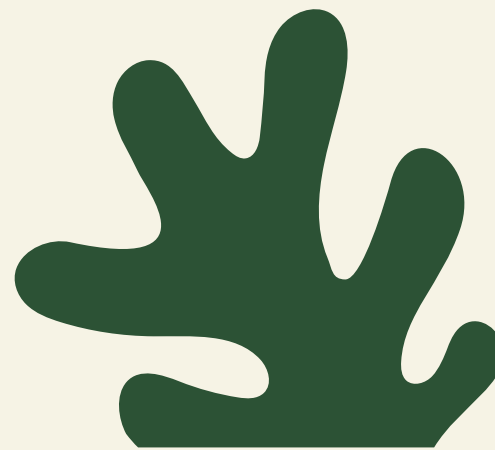

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment